

Підтримка викладачів для РОЗДІЛУ 2: Підготовка до катастроф у громадських місцях та на великих об'єктах

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 11: Розуміння психології жертв стихійних лих у громадських місцях та на великих майданчиках

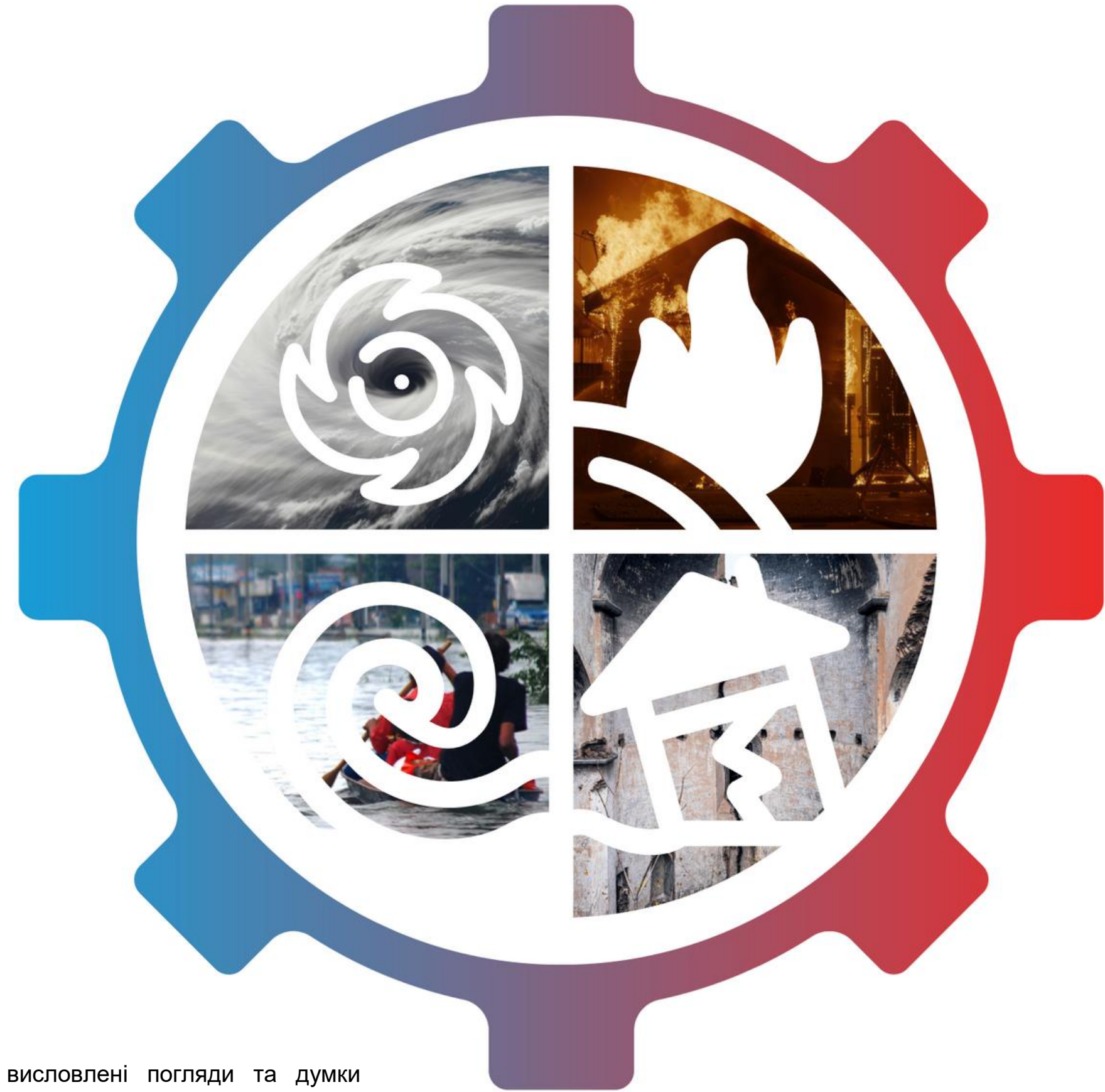
Автор: Neotalentway / Проектне партнерство VETREADY

Номер проекту: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Іспанської служби з питань інтернаціоналізації освіти (SEPIE). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.

Огляд рекомендацій для викладачів

Цей Допоміжний файл для викладачів розроблений як супровід навчального модуля «Розуміння психології жертв катастроф у громадських та великих місцях», надаючи індивідуальні методологічні та дидактичні рекомендації для підвищення його ефективності.

Він має на меті допомогти освітянам:

- Зрозуміти конкретні педагогічні цілі цього модуля в рамках цього розділу
- Застосовуйте відповідні стратегії та інструменти навчання для залучення учнів професійно-технічної освіти, безперервної професійно-технічної освіти та діаспори
- Впевнено проводити ключові завдання, сприяти рефлексії та підтримувати запам'ятовування знань
- Адаптуйте проведення занять до різних форматів (очного, онлайн, змішаного) та різноманітних потреб учнів

Примітка: Виконання цього модуля та пов'язаної з ним вікторини сприяє професійному розвитку викладача та може призвести до отримання сертифікації.

Навчальний зміст цього модуля

1. Мета навчального модуля
2. Результати навчання навчального модуля
3. Вступ: Розуміння психології жертв катастроф у громадських місцях та на великих майданчиках
4. Ключові поняття та термінологія
5. Розуміння важливості
6. Чому цей навчальний модуль важливий
7. Стихійні лиха в розумінні психології жертв катастроф у громадських місцях та на великих майданчиках
8. Землетруси
9. Повені
10. Пожежі
11. Шторми та урагани
12. Теплові хвилі
13. Зупиніться та поміркуйте
14. Технологічні та промислові катастрофи в розумінні психології жертв катастроф у громадських місцях та великих закладах
15. Пожежі
16. Хімічні аварії
17. Збої в інфраструктурі
18. Зупиніться та поміркуйте
19. Біологічні та пов'язані зі здоров'ям катастрофи в розділі «Розуміння психології жертв катастроф у громадських місцях та на великих майданчиках»
20. Пандемії чи епідемії
21. Медична невідкладна допомога при масових жертвах
22. Зупиніться та поміркуйте
23. Надихаючі дії та взірці для наслідування
24. Більше для дослідження

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 1: Обговорення на основі сценарію

Цей метод заохочує учнів критично мислити, аналізувати ризики та застосовувати знання до реальних катастрофічних ситуацій у громадських місцях та на великих майданчиках. Він підходить як для очного, так і для онлайн-занять, що робить його дуже адаптивним для різних груп учнів.

Приклад застосування:

Після перегляду слайдів про психологію натовпу та реакцію на заворушення, тренер представляє сценарій: «Ви є частиною персоналу музичного фестивалю. Раптом біля однієї зі сцен спалахує пожежа. Паніка швидко поширюється; деякі люди штовхаються до виходів, а інші залишаються шокованими. Що б ви зробили в першу чергу, щоб забезпечити як фізичну безпеку, так і психологічну підтримку?» Учні поділяють на невеликі групи (кімнати для роботи онлайн або групові обговорення особисто). Кожна група пропонує негайні дії, враховуючи як логістичну безпеку, так і психологічну підтримку. Після цього групи діляться своїми стратегіями, а тренер проводить рефлексію щодо того, чому певні реакції зменшують паніку та сприяють стійкості, пов'язуючи рішення з ключовими концепціями модуля (масове зараження, реакція на заворушення, колективне виснаження).

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 2: Рольова гра

Цей метод допомагає учням розвивати емпатію, комунікацію та навички управління стресом, приймаючи точку зору людей, які переживають психологічний стрес у надзвичайних ситуаціях у громадських місцях та великих містах. Він працює як віч-на-віч, так і онлайн, і посилює активне слухання, емоційну усвідомленість та підтримуючі реакції, необхідні для надання першої психологічної допомоги.

Приклад застосування:

Після перегляду слайдів про пожежі та ескалацію паніки, тренер організовує рольову гру:

- Один учень поводить себе як глядач на концерті, перебуває в шоці та відділений від своєї групи.
- Інший грає співробітника заходу, який надає першу психологічну допомогу.

Учні практикують техніки спокійного спілкування, заспокоєння та заземлення. Далі проводиться групова рефлексія, зосереджена на:

- Які стратегії зменшили паніку,
- Як емпатія вплинула на поведінку жертви,
- Як служби реагування балансують між безпекою натовпу та індивідуальною підтримкою, пов'язуючи це з масовим зараженням, реагуванням на заморожування та емпатичним втручанням.

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 3: Ведення щоденника керованих рефлексій

Цей метод заохочує учнів зупинятися, розмірковувати та особисто взаємодіяти з психологічними викликами, що виникають під час катастроф у громадських місцях та на великих майданчиках. Пишучи короткі роздуми, учні обробляють емоції, усвідомлюють власні стратегії подолання труднощів та зміцнюють стійкість. Ведення щоденника також сприяє довготривалому збереженню пам'яті та самосвідомості, водночас допомагаючи учням усвідомити важливість психологічної готовності до масових надзвичайних ситуацій.

Приклад застосування:

Після перегляду слайдів про землетруси та паніку натовпу, тренер просить учнів написати короткі роздуми: *«Згадайте випадок, коли ви були в людному місці та відчували тривогу, дезорієнтацію або небезпеку. Як ви відреагували? Які стратегії допомогли вам впоратися з ситуацією, і що б ви зробили по-іншому зараз, якби зіткнулися з катастрофою у великому закладі?»*

Учні можуть ділитися своїми думками в невеликих групах (для розвитку емпатії та взаєморозуміння) або вести особисті щоденники (для заохочення до особистої рефлексії). Ця вправа підкреслює, що психологічна стійкість та емоційна саморегуляція є такими ж важливими, як і логістична готовність під час надзвичайних ситуацій.

Рекомендовані методи та інструменти навчання

Метод навчання 4: Контрольний список

Цей метод заохочує учнів активно застосовувати концепції психологічної готовності до стихійних лих у громадських місцях та на великих майданчиках. Заповнюючи структурований контрольний список, учні оцінюють ризики, розмірковують над прийняттям рішень та відпрацьовують стратегії психологічної стійкості та безпеки натовпу.

Приклад застосування: Після перегляду слайдів про паніку натовпу та масові надзвичайні ситуації тренер просить учнів виконати сценарій контрольного списку: визначити небезпеки у переповненому місці, вирішити, як реагувати на людей, які перебувають у стресовому стані, спланувати комунікаційні стратегії та поміркувати над власними емоційними реакціями та стратегіями подолання труднощів. Учні можуть обговорювати свої думки в невеликих групах або виконувати контрольний список індивідуально. Ця вправа підкреслює, що психологічна стійкість, емоційна саморегуляція та проактивне прийняття рішень є такими ж важливими, як і логістична готовність.

Поради

Інтегруйте мультисенсорне навчання

Включіть короткі відеокліпи, аудіозаписи або інфографіку, що показують рух натовпу під час надзвичайних ситуацій (наприклад, навчання з евакуації зі стадіону, пожежна сигналізація на станціях метро, тиснява на фестивалях). Це допомагає учням візуалізувати реакції на стрес та закріплює навчання через різні сенсорні канали, що особливо корисно для учнів з діаспори, які можуть мати різний попередній досвід.

Використовуйте сценарії рольових ігор

Розділіть учнів на невеликі групи та розподіліть ролі, такі як жертви, рятувальники або керівники натовпу. Попросіть їх змодельовати прийняття рішень у стресових ситуаціях, а потім поміркувати над емоційними та психологічними реакціями. Рольова гра сприяє емпатії, сприйняттю різних точок зору та глибшому розумінню психології жертви стихійних лих.

Підкресліть культурні та контекстуальні відмінності

Обговоріть, як культурні норми впливають на поведінку натовпу та панічні реакції (наприклад, етикет стояння в черзі, довіра до влади, гендерно-специфічні проблеми безпеки). Заохочуйте учнів ділитися прикладами з власних громад для сприяння інклюзивному діалогу та порівняльному аналізу.

Пов'яжіть теорію з безпосередніми практичними діями

Після пояснення психологічних реакцій, таких як «завмерти» або «масове панічне зараження», негайно пов'яжіть їх із практичними стратегіями (наприклад, інструкціями щодо безпечного виходу, методами заспокійливого спілкування). Це закріплює навчання, демонструючи його актуальність для реальної готовності до надзвичайних ситуацій.

Заохочуйте ведення рефлексивного щоденника

Попросіть учнів написати короткі роздуми після кожного тематичного дослідження або симуляції: «Як би я почувався в цій ситуації?» або «Які фактори можуть вплинути на мою поведінку в надзвичайній ситуації з великою кількістю людей?» Ведення рефлексивного щоденника сприяє самосвідомості та зміцнює емоційне та когнітивне розуміння психології катастроф.

Ключові навички ESCO, що розглядаються в цьому модулі

Цільова перехресна категорія навичок ESCO: T3.3 – Підтримка позитивного ставлення. Розвинені основні навички: Підтримка стійкості, Надання емоційної підтримки, Справляння з невизначеністю, Прийняття обдуманих рішень.

Зберігайте стійкість

- Практикувався за допомогою слайдів «Зупинись та поміркуй» із сценаріями домашніх катастроф (пожежа в будинку, витік газу, відключення електроенергії).
- Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:
 - Заохочуйте до роздумів про те, як зберігати спокій і зібраність у стресових ситуаціях.
 - Сприяти обговоренню стратегій збереження стійкості в умовах невизначеності в домогосподарствах.

Надайте емоційну підтримку

- Практикується: слайди «Обговорення на основі сценаріїв» з рольовою грою, що підтримують членів домогосподарства (дітей, людей похилого віку) під час криз.
- Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:
 - Навчайте учнів активному слуханню, запевненню та емпатійному спілкуванню.
 - Підкресліть вплив емоційної підтримки на безпеку та прийняття рішень.

Справлятися з невизначеністю

- Практикувався у: слайдах «Сценарії стихійних лих», що охоплюють непередбачувані надзвичайні ситуації (затоплення, пошкодження конструкцій, ізоляція).
- Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:
 - Проведіть роздуми про емоційні реакції та адаптивні стратегії.
 - Заохочуйте порівняння різних типів катастроф та їхніх непередбачуваних наслідків.

Приймайте обдумані рішення

- Практика після: Слайди, що представляють типи домашніх катастроф (розливи хімікатів, витік газу, забруднення харчових продуктів), де учні розробляють стратегії реагування.
- Викладачі висвітлюють цю навичку таким чином:
 - Сприяти обговоренням, щоб логічно та емпатично обґрунтувати свої дії.
 - Заохочуйте враховувати психологічне благополуччя членів домогосподарства під час прийняття рішень.

Підтримка оцінювання – Як перевірити прогрес учня

В кінці цього навчального модуля слухачі пройдуть тест із 10 запитань з вибором однієї правильної відповіді, призначений для оцінки їхнього розуміння ключових концепцій, що розглядалися протягом сесії. Цей тест оцінює збереження знань, розуміння психології жертв стихійних лих та застосування стратегій подолання труднощів у надзвичайних ситуаціях у громадському та побутовому секторах.

Додаткові стратегії оцінювання

1. Рейтинг емоційної реакції. Як це працює:

Учні розглядають 3–4 сценарії домашніх катастроф (наприклад, пожежа на кухні, витік газу, відключення електроенергії) та ранжують дії, які найкраще підтримують психологічне благополуччя домогосподарства.

Що це розкриває:

- Здатність розставляти пріоритети в емоційній підтримці, керувати стресом та приймати рішення.
- Застосування психологічних принципів та розуміння психології жертви.

2. Виклик плану подолання труднощів

Як це працює:

Після перегляду сценарію або відео учні створюють покроковий план для збереження спокою, зменшення тривожності, забезпечення безпеки та заспокоєння членів сім'ї.

Що це розкриває:

- Здатність синтезувати інформацію та застосовувати стратегії стійкості.
- Готовність підтримувати благополуччя домогосподарства практичними та емпатичними діями.

Co-funded by
the European Union

Додаткові довідкові матеріали

1. Керівництво SAMHSA щодо планування дій у сфері поведінкового здоров'я під час стихійних лих з урахуванням усіх небезпек

- Посилання: <https://store.samhsa.gov/product/Disaster-Behavioral-Health-All-Hazards-Planning-Guidance/PEP24-01-031>
- Опис: Цей вичерпний посібник містить загальну інформацію про поведінкове здоров'я під час катастроф та окреслює заходи, що включають різні етапи планування реагування та відновлення, що застосовуються до різних типів надзвичайних ситуацій.

2. Психосоціальна підтримка у разі стихійного лиха (Провінційне управління охорони здоров'я, Британська Колумбія)

- Посилання: <https://www.phsa.ca/our-services/programs-services/health-emergency-management-bc/provincial-psychosocial-services/disaster-psychosocial-support>
- Опис: Ця програма пропонує психологічну першу допомогу у відповідь на масштабні події, надаючи короткострокову підтримку, щоб допомогти людям впоратися зі стресом та сильними емоціями після стихійного лиха.

3. Подолання надзвичайних ситуацій, стихійних лих та насильницьких подій (Канадська психологічна асоціація)

- Посилання: https://cra.ca/docs/File/Publications/FactSheets/FS_Disasters_Emergencies_ViolentEvents_Feb2022_EN.pdf
- Опис: Цей інформаційний бюлетень пропонує рекомендації щодо того, як люди можуть справлятися зі стресом та сильними емоціями після катастроф, надзвичайних ситуацій та насильницьких подій, підкреслюючи роль психологів у підтримці жертв та свідків. [cra.ca+2YouTube+2](#)

4. Мережа реагування на стихійні лиха (Асоціація психологів Альберти)

- Посилання: <https://psychologistsassociation.ab.ca/about/disaster-response-network/>
- Опис: Мережа психологів та психологічних співробітників, які створили систему, здатну своєчасно реагувати на наслідки для психічного здоров'я всіх типів катастроф, що впливають на мешканців Альберти, пропонуючи безкоштовні психологічні послуги жертвам та службам швидкого реагування.

Джерела

- Європейська Комісія. (листопад 2014 р.). Психосоціальна підтримка в ситуаціях масової надзвичайної ситуації. Отримано з https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/system/files/2014-11/psychosocial_aftermath.pdf
- Європейська Комісія. (7 жовтня 2016 р.). Впровадження психосоціальної підтримки в кризових ситуаціях | 7-ма рамкова програма – CORDIS. Отримано з <https://cordis.europa.eu/project/id/312783/reporting>
- Європейська комісія. (2015, 28 грудня). Психосоціальна підтримка в кризовому управлінні | Проект PSYCRIS. Отримано з <https://cordis.europa.eu/article/id/170334-psychosocial-support-in-crisis-management>
- Європейська комісія. (22 травня 2024 р.). Європейський союз охорони здоров'я: сильніший та краще підготовлений до майбутнього. Отримано з https://health.ec.europa.eu/latest-updates/european-health-union-stronger-and-better-prepared-future-2024-05-22-0_en
- Європейська комісія. (19 березня 2025 р.). Охорона здоров'я. Отримано з https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/humanitarian-aid/health_en
- Європейський парламент. (1 серпня 2023 р.). Мінімальні вимоги до охорони здоров'я та безпеки для захисту психічного здоров'я на робочому місці. Отримано з https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/740078/IPOL_STU%282023%29740078_EN.pdf
- Європейський парламент. (22 травня 2024 р.). Внесок ЄС у гуманітарні ініціативи у сфері охорони здоров'я в усьому світі. Отримано з https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2024/766255/EPRS_ATA%282024%29766255_EN.pdf
- Європейська комісія. (н.д.). Поведінкові дослідження для готовності до стихійних лих. Отримано з <https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/behavioral-insights-disaster-resilience>
- Агентство Європейського Союзу з питань притулку (EUAA). (Серпень 2022 р.). Вступ до психосоціальної підтримки та керівництва під час прийому. Отримано з <https://euaa.europa.eu/training-catalogue/introduction-psychosocial-support-and-guidance-reception>

ПАРТНЕРСТВО

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

Навчайтесь з задоволенням з VET-READY

РОЗДІЛ 2: Підготовка до катастроф у громадських місцях та на великих об'єктах

МОДУЛЬ 11: Розуміння психології жертв стихійних лих у громадських місцях та на великих об'єктах

СЛІДКУЙТЕ ЗА
НАМИ

<https://vetready.eu/>